

Učenci učiteljskih, srednjih tehničnih šol, višjih ženskih obrtnih šol, trgovskih akademij, bogoslovij, železniških, prometnih ter babiških šol, in sicer: v 1. in 2. letu po II. kategoriji, v nadaljnjih letih pa po I. kategoriji. Če traja šola samo dve leti, plačujejo v 1. letu po II. kategoriji, v drugem letu po I. kategoriji. Učenci trgovskih šol plačujejo po II. kategoriji, učenke babiških šol pa po III. kategoriji.

Učenci meščanskih šol plačujejo šolnino polovico II. kategorije, prav tako učenci strokovnih obrtnih šol, ženskih strokovnih in ženskih nižjih ter nadaljevalnih šol, učenci srednjih in nižjih poljedelskih ter šumarskih šol.

Privatni učenci morajo plačati pred polaganjem izpita trikratno šolnino za razred in kategorijo, za katerega polagajo izpit. Poleg te šolnine se ne smejo uvajati nobene samoupravne šolnine.

Razven šolnine je plačati za višji tečajni izpit na gimnaziji in na srednjih šolah 300 Din. Za spričevalo o doyršeni meščanski šoli 50 Din. Teh taks ne plačajo učenci, ki so oproščeni šolnine.

*

Banovinski proračun

za leto 1932-33 je uravnan in znašajo dohodki 111.951.978, ki se krijejo z izdatki. Bodoči proračun je nižji od tekočega za 4.400.721 Din ali za 3.71%.

Izdatki in dohodki so takole porazdeljeni:

Izdatki:

1. Splošni odd. in gl. pis.	7.392.620
2. Upravni oddelek	283.356
3. Kmetijski oddelek	13.503.040
4. Prosvedni oddelek	9.290.021
5. Tehnični oddelek	38.147.918
6. Oddelek za soc. pol.	26.129.314
7. Finančni oddelek	10.690.676
8. Oddelek za TOI	2.805.152
9. Agrarne operacije	1.047.308
10. Rezervni kredit	2.662.573

Skupaj 111.951.978

Dohodki:

1. Banovinske doklade	31.440.000
2. Trošarine	41.300.000
3. Banovinske davščine	18.010.000
4. Prispevek avto podjetij	1.500.000
5. Državna dotacija	11.933.747
6. Razni dohodki	7.768.231

Skupaj 111.951.978

Zgorajšni proračun je bil predložen banskemu svetu dne 8. februarja. Od kuluka, ki je bil predviden na banovinskih cestah na 6 milijonov Din, je bilo po izjavi g. bana plačanih do 15. januarja t. l. 2.636.000 Din.

*

Zadružna pomoč.

Piše A. F. iz Slov. goric.

O čem naj pišemo? O gospodarski krizi, ki nas vsestransko tišči in stiska? O tarnanju in mnogobrojnih pritožbah ubogega viničarja, malega posestnika, pa tudi velikega kmeta? Ali o predlogih raznih strokovnjakov? — Med temi razpravami gre propadanje

kmetskega gospodarstva svojo pot naprej. Denarni in z njim ves gospodarski promet zastaja; prodajne in nakupne cene se ne uravnovesijo; kakor mora nas tiščijo še nerešena najvažnejša gospodarska vprašanja. Čimdalje bolj se polnijo listi v »Črni bukvali kmetskega stanu«. Jeli treba za to še jasnejše dokaze, kot so vsak dan se množijo javne dražbe? Vse se samo vprašuje, odkod bo prišel konec tem težkim razmeram, ki postajajo že tu in tam usodne. Nič drugega danes ne slišiš, pa naj prideta dva ali trije skupaj, ali jih je cela skupina, najsi so na cesti ali doma, v trgovini ali gostilni, povsod samo eno in isto: o krizi in o tem, da ne bo več mogoče dalje izhajati. Ne bom tukaj razpravljati o raznih sredstvih, ki se priporočajo v rešitev iz sedanje gospodarske krize. Tudi ne o tem, kaj misli država, odnosno parlament podvzeti v omiljenje gospodarske stiske. Na te ukrepe čakamo. Poudariti hočem le samo nekaj, kar bi moralo vzrasti iz nas kmetov samih. Spričo teh žalostnih dejstev bi se morala vzbuditi naša kmetska stanovska zavest. Še sedaj se nismo organizirali, ko nam že večje v grlo teče! Kmetski stan bi se moral tako daleč in tako močno organizirati, da bi sam določeval cene svojim pridelkom, bodisi živini, pri vinu in sadju in tudi pri lesu. V sedanjem položaju bi nam moglo dosti koristiti dobro zasnovano in upravljano zadružništvo. Zadružništvo je rešilo kmeta v času, ko ga je stiskal žid in drugi oderuhi, zadružništvo mu tudi danes lahko dosti pomaga k rešitvi iz propadanja. Jaz ne mislim tukaj posojilnic ali kreditnih zadrug, ki jih je po naših krajih že precej, ampak zadruge, ki bi oskrbovale vse, kar kmet prodaja in istotako vse, kar kmet rabi. Takih zadrug je še bore malo, pa bi jih moralo biti več. Proč z mešetarstvom! Proč s posredno trgovino! Vse, kar prodaj, ali kar kupiš, naj bi šlo skoz zadruge direktno od producenta do konzumenta; od tistega, ki pridelal ali izdelal, do tistega, ki rabi! Dobiček pa, ki bi ga izkazala zadruge, naj bi spet ostal v rokah kmetskega ljudstva. Proč s predsodki glede zadrug! Kmetski stan si bo opomogel, ko bo zadružništvo, ki je medsebojna naša kmetska samopomoč, se tako vživela v kmetsko vas, da bo šel vsak dinar skozi njegove roke! Kmetje, dobro premislite! »Črne bukve kmetskega stanu« se ne bodo prej zaprle, dokler ne bode ideja kmetske sloge in samopomoči prodrila v vsako vas, v vsak kmetski dom in prešinila vso dušo našega kmetskega ljudstva.

Živela torej kmetska sloga in zadružna misel!

*

Naš vrt.

Kaj kmalu bo prišel čas, ko bo treba začeti z delom na vrtu. Poprej pa se mora vse potrebno pripraviti in dobro

premisliti, kaj bomo sejali, koliko ter kam.

Sedaj je prvo naše delo, da pregledamo vrtno orodje in če ni v redu, ga popravimo ali nadomestimo z novim. — Drugo še važnejše delo je pa priprava semen. Kdor je v redu spravljal in hranil semena, ima lahko delo in dober pregled. Manjkajoča semena si pa naj vsakdo takoj naroči od poštenih in vestnih ljudi oziroma trgovcev in sicer se naj vedno priskrbi najboljša, če tudi dražje seme. Ta malo večji potrošek se stotero povrne.

Ne odlašajmo s preskrbo semen, da ga imamo pri roki, ko pride prva ugodna prilika za setev. Sicer se nam lahko pripeti, da dobimo zbirke ali ostanemo morda brez, mogoče prekasno dospe in škodo zamujenega časa imamo sami, če ostane gredica neposajena.

Množino potrebnega semena določimo po velikosti prostora, katerega nameravamo obsejati, ki pa mora odgovarjati potrebam gospodinjstva.

Kam pa bomo sejali oziroma vsadili to in ono?

To je treba zelo dobro premisliti. Porazdelitev vrta mora biti smotena in gospodarska, če hočemo imeti hasek. Prilagoditi se mora potrebam gospodinjstva. Brezmiselno, brez vsakega načrta, saditi eno rastlino zraven druge, ali leto za letom na istem mestu, se ne sme. Prvo in glavno pravilo za prav uspešno obdelovanje vrta se glasi: noben košček zemlje ne sme ostati če tudi samo kratek čas neobsejan.

Za dobro gospodarsko obdelavo vrta si pa moramo napraviti načrt. Pa tudi ne šele zadnji hip, ko je treba že sejati in saditi. Takrat je pravi čas že zamujen in zamujeno se v tem letu ne da več nadomestiti. Tak načrt obdelovanja vrta nam nudi pregled, kako se zemlja izčrpa. Če torej delamo brez načrta, nimamo pregleda in ne moremo zemljo uspešno izrabiti. V izčrpani zemlji ne obrodijo razne rastline in tudi zapadejo slabotnejše vsakovrstnim vrtnim škodljivcem. S prevdankom se teli neuspehov prav lahko obvarujemo.

Naše vrtna rastline imajo glede kakovosti zemlje kaj različne zahteve, ker potrebujejo posamezne vrste druge hranilne snovi. Delimo jih v tri skupine:

1. rastline, ki potrebujejo močno zemljo;
2. rastline, ki uspevajo v srednje močni zemlji in
3. one, ki se zadovoljijo s slabjšo zemljo, a kljub temu prinesejo dovoljšen sad.

V vrtu imamo pa še večletne rastline kakor: jagode, beluše (špargel), rabarber in razna dišavna zelišča (majoran, timijan, žajbelj, drobnjak i. dr.). Te rastline uvrstimo v posebno četrto skupino.

Vrt razdelimo na štiri dele. Tri dele uporabljamo za menjalno posetev, na četrtem namestimo večletne rastline. Ta zadnje omenjeni del vrta moramo gnojiti vsako leto in po nekaj letih tudi te rastline presaditi oziroma na novo posaditi na drugem kraju, ker bi sicer ne uspevale dobro.